

Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych
w procesie opracowywania:

**Planu Rozwoju Lokalnego oraz Planu Rozwoju Instytucjonalnego
w ramach II etapu naboru wniosków do Programu Rozwój
Lokalny finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego
EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021**

**ZBIORCZE ZESTAWIENIE INFORMACJI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
W PROCESIE OPRACOWYWANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO ORAZ PLANU
ROZWOJU INSTYTUCJONALNEGO W RAMACH
II ETAPU NABORU WNIOSKÓW DO PROGRAMU ROZWÓJ LOKALNY
FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW MECHANIZMU FINANSOWEGO EOG I
NORWESKIEGO
MECHANIZMU FINANSOWEGO 2014 – 2021**

Opracowanie przygotowane przez Wydział Rozwoju Miasta

LEGNICA, GRUDZIEŃ 2020

INFORMACJE OGÓLNE

Zasady organizowania konsultacji społecznych w Legnicy określa Uchwała Nr XLVI/503/18 Rady Miejskiej Legnicy z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Legnicy. Stosownie do jej treści Prezydent Miasta Legnicy podjął Zarządzenia Nr 53/PM/2020 Prezydenta Miasta Legnicy z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie prowadzenia konsultacji społecznych w procesie opracowywania Planu Rozwoju Lokalnego oraz Planu Rozwoju Instytucjonalnego w ramach II etapu naboru wniosków do Programu Rozwój Lokalny finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021. Z uwagi na sytuację pandemiczną w kraju i wydłużenie do dnia 30 października 2020 r. terminu II etapu naboru wniosków w ramach Programu „Rozwój Lokalny”, Prezydent Miasta Legnica podjął Zarządzenie nr 420/PM/2020 z dnia 2 września 2020 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 53/PM/2020 Prezydenta Miasta Legnicy z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie prowadzenia konsultacji społecznych w procesie opracowywania Planu Rozwoju Lokalnego oraz Planu Rozwoju Instytucjonalnego w ramach II etapu naboru wniosków do Programu Rozwój Lokalny finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021. Zmiana dotyczyła wydłużenia terminu prowadzenia konsultacji społecznych, aż do dnia złożenia przez Miasto Legnicę kompletnej propozycji projektu w naborze wniosków.

Stosownie do treści Zarządzenia, celem konsultacji było zagwarantowanie realnego i szerokiego udziału pełnego spektrum społeczności lokalnej w opracowaniu Programu Rozwoju Lokalnego (PRL) oraz Programu Rozwoju Instytucjonalnego (PRI), w tym działań miękkich i inwestycyjnych, które zostaną w nich ujęte. Miało to następować poprzez informowanie, konsultowanie i realne włączenie (współdecydowanie) różnych przedstawicieli społeczności lokalnej w wyżej wymienione procesy. Stosując zapisy Zarządzenia Prezydenta Miasta, aby konsultacje były miarodajne powinny odzwierciedlać opinie i potrzeby jak najszerszego grona interesariuszy, w tym instytucjonalnych i społecznych, przedsiębiorców, młodzieży oraz indywidualnych – wszystkich mieszkańców miasta. Jako narzędzia konsultacji wykorzystano badanie ankietowe, wywiad grupowy, warsztaty oraz techniki zdalne i informacyjne z wykorzystaniem strony internetowej oraz wideokonferencji. W przypadku interesariuszy instytucjonalnych korzystano także ze spotkań bezpośrednich. Celem konsultacji było objęcie zasięgiem jak najszerszej grupy odbiorców przy jednoczesnym

dostosowaniu się do warunków pandemii COVID 19. W tym celu po ogłoszeniu pandemii postanowiono korzystać przede wszystkim z narzędzi IT oraz mediów społecznościowych, ograniczając udział osobisty potencjalnych respondentów. Zarządzenie Prezydenta, o którym mowa powyżej dostępne było na stronie <https://konsultacje.legnica.eu/konsultacje>, jak również w BIP pod adresem: <http://um.bip.legnica.eu/uml/konsultacje-spoeczne/ogloszenie-o-przeprowad>.

Równocześnie na stronie www.portal.legnica.eu założono ogólnodostępną podstronę Internetową poświęconą projektowi miasta Legnicy pn.: „Smart Legnica - wielopokoleniowe miejsce do życia i rozwoju”. Dostęp do podstrony umożliwiono z portalu głównego, gdzie w kaflu „Dla mieszkańca” umieszczono dedykowany odnośnik „Rozwój lokalny”. Do podstrony można także dotrzeć za pośrednictwem domeny www.rozwojlokalny.legnica.eu. Na bazie dostępnych znaków z zakresu Smart Legnica, pracownicy Wydziału Promocji i Komunikacji Społecznej samodzielnie opracowali identyfikację wizualną projektu, którą przyjęto do stosowania, celem zyskania jego rozpoznawalności wśród interesariuszy i mieszkańców. Podstronę projektu technicznie wdrożyli pracownicy Wydziału Informatyki. Podstrona zawiera ogólne informacje o projekcie oraz Programie Rozwój Lokalny, w tym o jego Operatorze i Państwach Darczyńcach. Zakładka „aktualności” dostarcza najświeższych informacji o tym, co dzieje się w projekcie. Efekty prac diagnostycznych zaprezentowano pod szyldem „diagnoza”. Zamieszczono tam wypracowane we współpracy z grupami interesariuszy wiązki problemów rozwojowych, potencjałów i przewag, jak również sformułowaną misję i wizję „nowego” miasta oraz cele strategiczne. Podstrona zawiera również zakładkę „partycypacja społeczna – ankiety”, gdzie w jednym miejscu można było dotrzeć do prowadzonych badań oraz otwartych naborów dla pomysłów przedsięwzięć i parterów spoza sektora finansów publicznych. Badania ankietowe realizowane były on-line z wykorzystaniem elektronicznego formularza konsultacyjnego dostępnego na stronie www.konsultacje.legnica.eu, na którą to stronę dotrzeć można właśnie z podstrony projektu, ale także bezpośrednio wpisując jej adres, lub z platformy usług elektronicznych miasta <https://e-urząd.legnica.eu>. Ponadto, wszelkie badania ankietowe i otwarte nabory poprzedzano artykułami internetowymi na stronie głównej miasta, tj. www.legnica.eu, gdzie w treści artykułów stosowano bezpośrednio linki do prowadzonych działań z udziałem społeczności, ułatwiając w ten sposób mieszkańcom dostęp do pożądaných treści. Artykuły te cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców oraz lokalnych mediów komercyjnych,

które wprost publikowały ich przedruki lub tworzyły własne newsy prasowe na ich bazie (lca.pl, e-legnickie.pl, tulegnica.pl), zwiększając tym samym zasięg ich oddziaływania. Miało to przełożenie na ostateczny efekt w dość dużej liczbie udzielonych odpowiedzi. Działania informacyjne i partycypacyjne Legnicy wspomagał również Związek Miast Polskich zamieszczające stosowne informacje na stronie www.miasta.pl.

PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W RAMACH OPRACOWYWANIA PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO (PRL)

Procesy partycypacyjne rozpoczęto w lutym 2020 r. od przeprowadzenia przygotowanej przez Związek Miast Polskich ankiety skierowanej do młodzieży ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. Badanie dotyczyło planów zawodowych i edukacyjnych młodzieży oraz ich opinii na temat atrakcyjności danego miasta jako miejsca do życia. Ogólna populacja badanych (tj. uczniowie ostatnich roczników szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020) wynosiła 1089 osób. Ankietę wypełniło 602 osoby, tj. 55% ogólnej populacji badanych.

Badanie dostarczyło cennej wiedzy na temat potrzeb i oczekiwań młodzieży względem rozwoju miasta, ukazało jak niskie jest poczucie więzi i identyfikacji młodych ludzi z miejscem zamieszkania. Zwróciło uwagę na konieczność zweryfikowania kierowanej do młodzieży oferty. Jednocześnie odkryło deficyty kompetencyjne młodych ludzi, ich niską aktywność społeczną oraz niewielkie zainteresowanie sprawami miasta. Dzięki tej wiedzy zdefiniowano główne problemy w sferze społecznej, gospodarczej i kulturowej oraz zaplanowano kompleksową ofertę wsparcia, priorytetowo traktując opinie młodych ludzi przy obieraniu kierunków rozwoju miasta. Wyniki badań porównano z pozostałymi miastami biorącymi udział w naborze. Przygotowana przez eksperta ZMP informacja zbiorcza dowiodła, że zjawiska zdiagnozowane w Legnicy są właściwe dla większości małych i średnich miast, a w niektórych zagadnieniach Legnica wypada nawet lepiej.

Równolegle do badania młodzieży w lutym 2020 r., także w oparciu o narzędzie przygotowane przez Związek Miast Polskich, przeprowadzono badanie ankietowe przedsiębiorców. Jego celem była ocena stanu i warunków rozwoju przedsiębiorczości w mieście. Z uwagi na słabszy oddźwięk przedsiębiorców, wydłużano termin wypełniania ankiety oraz docierano do przedsiębiorców za pośrednictwem listy mailingowej ponad 260 podmiotów, pozyskanej z zasobów internetowych. Liczba respondentów to 42 przedsiębiorców i choć nie jest zadowalająca, to uzyskane wyniki są zbliżone do wyników uśrednionych z grona 46 miast biorących udział w naborze i prezentowanych podczas II Forum Rozwoju Lokalnego. Dodać należy, że niższe zainteresowanie ankietą nie jest jedynie bolączką Legnicy, gdyż wartość uśredniona liczby respondentów dla 46 miast zaprezentowanych na Forum, to zaledwie 71 przedsiębiorców. Nie mniej jednak materiał wydatnie wspomógł diagnozę w wymiarze gospodarczym, dostarczając wiedzy o opiniach przedsiębiorców na temat współpracy

z miastem, głównych czynników, ale i barier w rozwoju przedsiębiorczości oraz oczekiwanych usług, czy usprawnień.

Kolejnym etapem uspołeczniania projektu i angażowania społeczności w jego opracowanie były dwa wywiady grupowe z lokalnymi liderami – osobno z kierownikami instytucji publicznych oraz osobno z liderami społecznymi. Wywiady przeprowadzono w lutym 2020 r. zgodnie z metodologią narzędzia przygotowaną przez Związek Miast Polskich. Celem wywiadów było poznanie opinii lokalnych liderów na temat kierunków rozwoju miasta, a także zidentyfikowanie potencjału współpracy różnych środowisk, w tym instytucji publicznych między sobą oraz między tymi środowiskami a miastem. Dla zachowania swobody wypowiedzi wywiady przeprowadzili Doradcy Miast z ZMP wspierający Legnicę w II etapie naboru. Na spotkaniach nie było obecnych pracowników Urzędu ani osób z jego kierownictwa. Wywiady prowadzono w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym. W pierwszym wywiadzie udział wzięli przedstawiciele:

- Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Delegatura w Legnicy
- Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy
- Legnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A.
- Strefy Aktywności Gospodarczej Sp. z o.o.
- Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.
- Hotelu Qubus
- Ośrodka Sportu i Rekreacji
- Galerii Sztuki
- Cechu Rzemiosł Różnych w Legnicy
- V Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Heweliusza
- I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki

Drugi wywiad uświetnili swoją obecnością przedstawiciele NGO i instytucji kultury, takich jak:

1. Muzeum Miedzi,
2. Stowarzyszenie Turystyki Rowerowej EKORAMA-LEGNICA,
3. Legnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa "Otwórz serce",
4. Miejska Rada Seniorów,
5. Świetlica Terapeutyczna nr 1,

6. Legnicka Rada Seniorów,
7. Stowarzyszenie „SPYNACZ” w Legnicy,
8. Klub Sportowy Sparta Legnica,
9. Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Trójka” w Legnicy,
10. Towarzystwo Miłośników Legnicy PRO LEGNICA,
11. Związek Ukraińców w Polsce, Zarząd Oddziału w Legnicy.

Spostrzeżenia liderów w bardzo dużym stopniu ukierunkowały dalszą pracę Zespołu Miejskiego nad PRL. Możliwość nieskrępowanej dyskusji i stworzenie warunków swobody wypowiedzi przyniosły znakomite efekty w postaci szczerych i zaangażowanych opinii, które w następnych etapach prac znalazły potwierdzenie w pogłębionych badaniach statystycznych. Zaangażowanie liderów na wczesnym etapie prac nad PRL zaowocowało kontynuacją współpracy przy definiowaniu działań i zawiązywaniu partnerstw.

Elementem zaangażowania środowisk lokalnych w pracę nad projektem był również proces mapowania interesariuszy PRL. Przedstawiciele instytucjonalni pochylili się nad identyfikacją grup społecznych, które mogą być pomocne w przygotowaniu i realizacji projektu, a także w pracy nad rozwojem miasta. Warsztat ten przeprowadzono w lutym 2020 r., a uczestniczyli w nim przedstawiciele:

- Wydziałów Urzędu Miasta Legnicy,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy,
- Legnickiego Centrum Kultury,
- Legnickiej Biblioteki Publicznej,
- Muzeum Miedzi,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Legnickiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o.,
- Legnickiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Spośród wszystkich wyżej wymienionych interesariuszy, w całym procesie opracowywania PRL, w tym w przygotowywaniu i zgłaszaniu przedsięwzięć, jak również zawieraniu partnerstw aktywnie uczestniczyły:

- Legnicka Biblioteka Publiczna (realizator jednego z przedsięwzięć),
- Muzeum Miedzi (realizator jednego z przedsięwzięć),

- Legnickie Centrum Kultury (realizator dwóch przedsięwzięć),,
- Galeria Sztuki (realizator jednego z przedsięwzięć),
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Legnicy im. Witelona w Legnicy (partner projektu),
- Klub Sportowy Sparta Legnica (wnioskodawca jednego z przedsięwzięć w otwartym naborze),
- Cech Rzemiosł Różnych (partner projektu).

W marcu br. z uwagi na pandemię koronawirusa i wprowadzone obostrzenia zaniechano bezpośrednich spotkań partycypacyjnych na rzecz pracy wewnętrznej Zespołu Miejskiego. Koordynator Projektu przeprowadził wiele rozmów telefonicznych, wideokonferencji oraz korespondencji mailowej z członkami Zespołu celem dokończenia prac diagnostycznych. Wynikiem zakończonych prac diagnostycznych było zidentyfikowanie problemów głównych i problemów niższego w pięciu wymiarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno – funkcjonalnym i kulturowym.

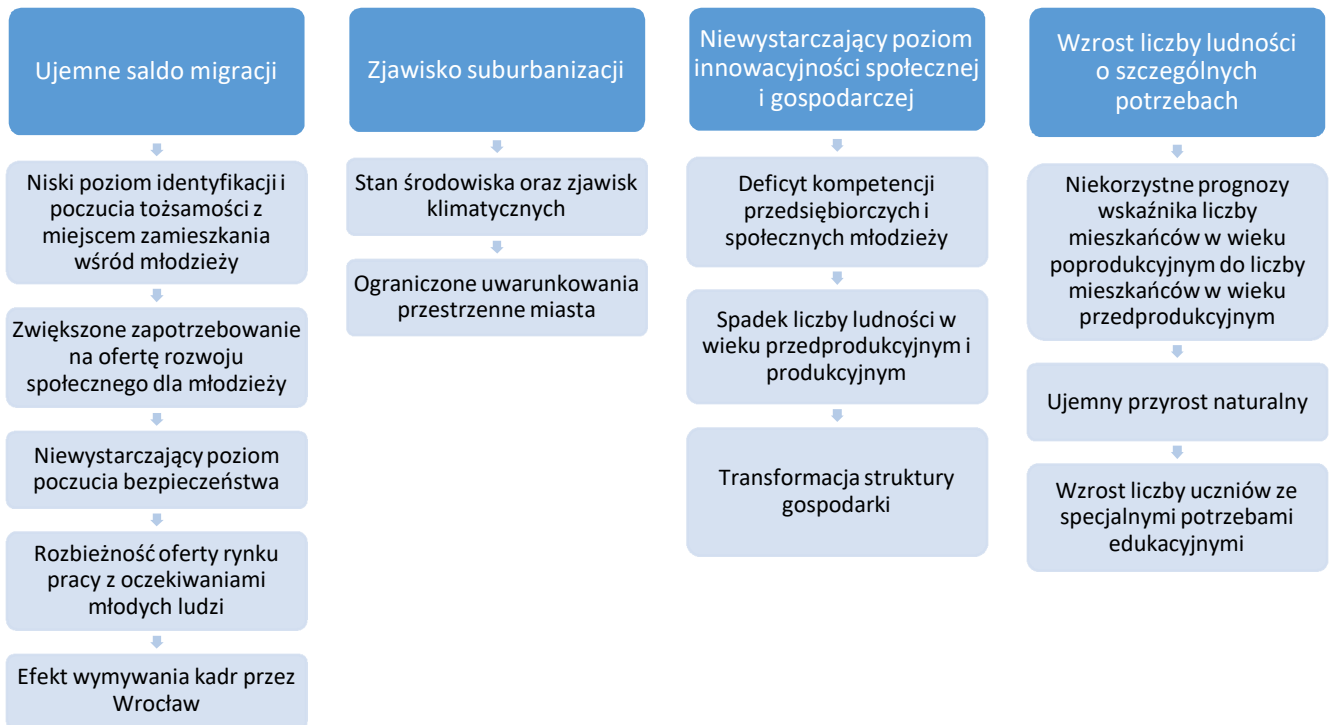
Schemat: Zidentyfikowane problemy w wymiarze społecznym

PROBLEM GŁÓWNY

Depopulacja i starzenie się społeczeństwa

PROBLEMY NIŻSZEGO RZĘDU

PRZYCZYNY

Możliwe skutki niepodjęcia działań

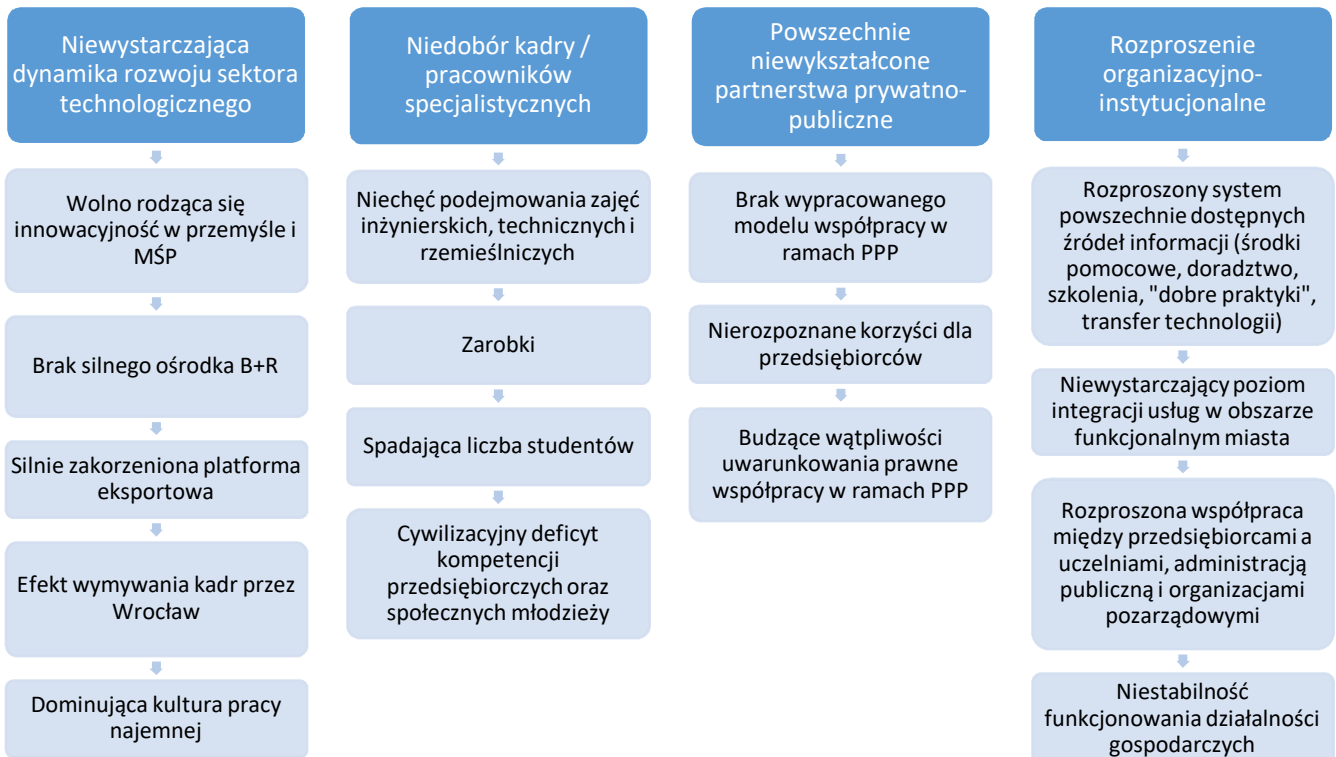
Schemat: Zidentyfikowane problemy w wymiarze gospodarczym

PROBLEM GŁÓWNY

Niestabilność aktywności gospodarczej i rozwoju innowacyjności

PROBLEMY NIŻSZEGO RZĘDU

PRZYCZYNY

Możliwe skutki niepodjęcia działań

Zmniejszenie tempa rozwoju gospodarczego

Pogorszenie się sytuacji finansowej miasta, w tym spadek wpływów z PIT oraz dochodów majątkowych

Spadek liczby przedsiębiorstw / brak sukcesji działalności gospodarczych

Migracje zarobkowe / poszukiwanie atrakcyjniejszych miejsc pracy

Oslabienie funkcji miasta subregionalnego

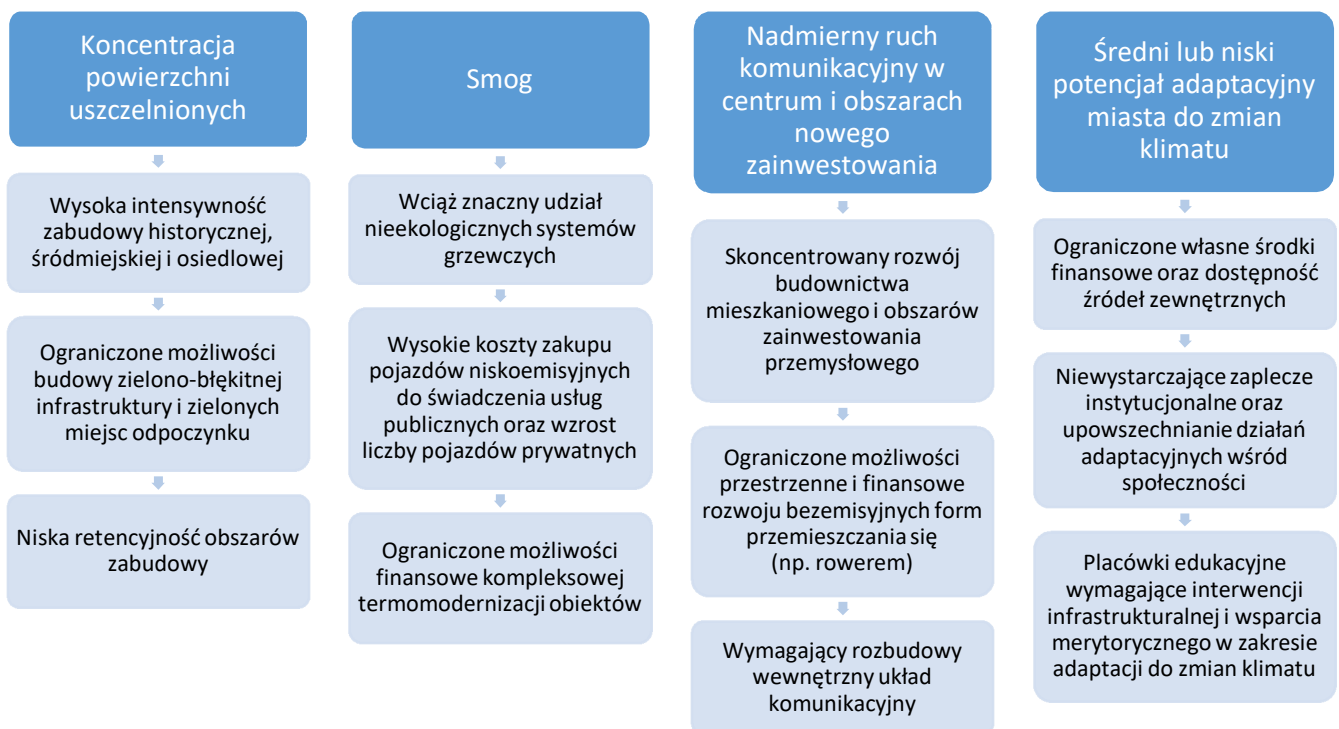
Schemat: Zidentyfikowane problemy w wymiarze środowiskowym

PROBLEM GŁÓWNY

Zjawisko miejskiej wyspy ciepła (MWC) oraz kumulacji zanieczyszczeń

PROBLEMY NIŻSZEGO RZĘDU

PRZYCZYNY

Możliwe skutki niepodjęcia działań

Pogarszający się stan zdrowia mieszkańców

Utrata efektywności zagospodarowania przestrzeni miejskiej

Obniżenie poziomu atrakcyjności miasta / niski stopień zadowolenia mieszkańców

Wzrastający dyskomfort życia mieszkańców skutkujący migracjami na wieś

Straty wizerunkowe

Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury

Schemat: Zidentyfikowane problemy w wymiarze przestrzenno-funkcyjnym

PROBLEM GŁÓWNY

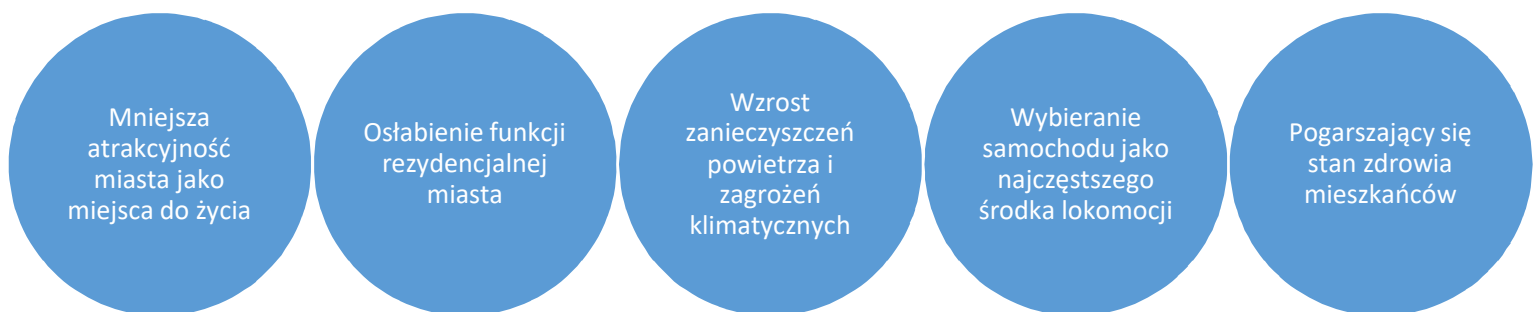
Deficyty infrastrukturalne wobec dynamicznych przemian społeczno-gospodarczych i zmian klimatu

PROBLEMY NIŻSZEGO RZĘDU

PRZYCZYNY

Możliwe skutki niepodjęcia działań

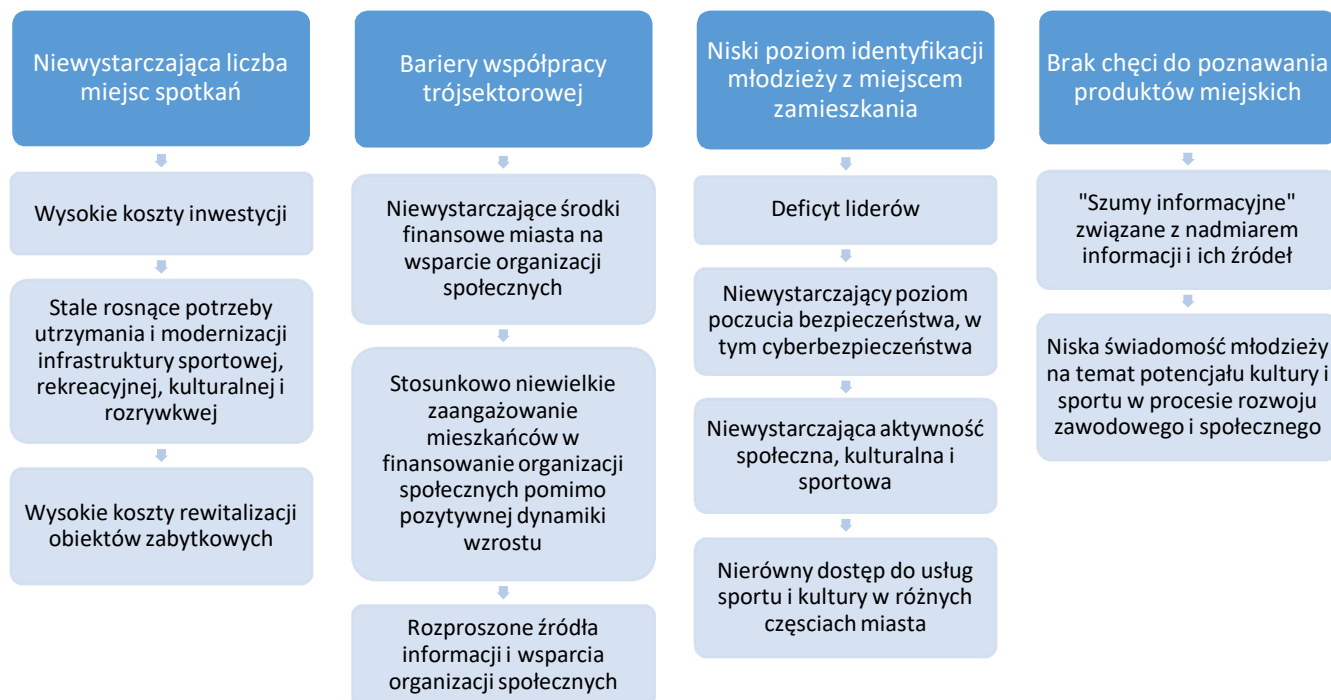
Schemat: Zidentyfikowane problemy w wymiarze kulturowym

PROBLEM GŁÓWNY

Oslabienie więzi przynależności do miejsca zamieszkania

PROBLEMY NIŻSZEGO RZĘDU

PRZYCZYNY

Możliwe skutki niepodjęcia działań

Migracje młodych ludzi do większych aglomeracji miejskich

Malejący udział mieszkańców w imprezach kulturalnych i sportowych

Obniżenie poziomu jakości życia mieszkańców

Utrata więzi i identyfikacji z miejscem zamieszkania

Zanik aktywności obywatelskiej

W momencie poluzniania restrykcji, z zachowaniem reżimu sanitarnego, powoli powracano do spotkań bezpośrednich. W sierpniu zorganizowano szereg spotkań z przedstawicielami instytucji kultury oraz oświaty celem zaplanowania działań „miękkich” do projektu. W momencie wyboru nowych Rektorów uczelni wyższych, nawiązano relacje z Politechniką Wrocławską (filia w Legnicy) oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. Witelona w Legnicy. Wspólnie wypracowano propozycje partnerstw i przedmiot ich działania.

Przeprowadzono również dwa duże badania ankietowe. Pierwsze dotyczyło zagadnień Planu Rozwoju Instytucjonalnego (PRI) i wyrażenia opinii *na temat potrzeb i oczekiwań mieszkańców Legnicy względem funkcjonowania Urzędu Miasta Legnicy*, a drugie zagadnień PRL w zakresie *głównych potrzeb oraz kierunków rozwoju miasta Legnicy* (obie ankietę dostępne były w terminie od 02.09.2020 r. do 11.09.2020 r.). Ankietę zawierały zarówno pytania otwarte, jak i zamknięte. Obie ankietę zostały podsumowane oraz zostały opracowane ich wyniki. Pierwsza z ankiet cieszyła się liczbą 186 respondentów, a na drugą odpowiedziało 131 osób. Sugestie odnotowane w ankietach zostały przeanalizowane i wzięte pod uwagę, co więcej znalazły odzwierciedlenie poprzez zaproponowanie do realizacji zadania na liście podstawowej i uzupełniającej. Badanie PRI zostało szerzej opracowane w następnym punkcie niniejszego sprawozdania. Natomiast z badania PRL, poprzez pytania zamknięte, mieszkańcy dokonali oceny istotności zdiagnozowanych problemów i proponowanych kierunków działań rozwojowych, w tym ich priorytetu. Dotyczyło to zarówno kwestii infrastrukturalnych, jak i społecznych. W pytaniach otwartych mogli również wskazać dodatkowe, według nich najważniejsze zagadnienia, niezbędne do realizacji w mieście. Opinie te wzięto pod uwagę wybierając do projektu zadania podstawowe i uzupełniające. Za najistotniejsze problemy główne mieszkańcy uznali: „Depopulację i starzenie się społeczeństwa” (82% respondentów) oraz „Zjawisko miejskiej wyspy ciepła (MWC) oraz kumulacji zanieczyszczeń” (79% respondentów). Wśród problemów niższego rzędu za najważniejsze wskazano: „smog” (88%), „ujemne saldo migracji” (80%) oraz „powierzchnie uszczelnione” (80%). Jako najpilniejsze kierunki działań uznano: zazielenianie miasta (95%), ścieżki rowerowe (90%), poprawę efektywności energetycznej budynków (86%). Inwestycje drogowe oraz zieleni, parki i miejsca wypoczynku dominowały w pytaniach otwartych.

Wśród kierunków społecznych rozwoju miasta mieszkańcy za najistotniejsze uznali działania na rzecz: poprawy zdrowia i upowszechniania zdrowego stylu życia (91%), wsparcia osób z niepełnosprawnościami (85%), monitoringu zagrożeń i edukacji ekologicznej (81%) oraz

upowszechniania oferty sportowej, kulturalnej i edukacyjnej (80%). W pytaniach otwartych proponowali głównie edukację ekologiczną i środowiskową oraz ofertę kulturalną i rozrywkową.

W ramach zapewnienia pełnego realnego udziału społeczności lokalnej w przygotowanie projektu ogłoszono dwa otwarte nabory: 1) na Partnerów spoza sektora finansów publicznych do pracy nad wspólnym przygotowaniem i wdrażaniem projektu oraz 2) na propozycje projektów „miękkich”, które zostaną zrealizowane w ramach projektu *Smart Legnica - wielopokoleniowe miejsce do życia i rozwoju*. Dla każdego z naborów osobno został opracowany regulamin oraz kryteria oceny zatwierdzone Zarządzeniami Prezydenta Miasta Legnicy. Dokumenty te zamieszczono na stronie projektu (www.rozwojlokalny.legnica.eu) oraz www.konsultacje.legnica.eu. Informacja o naborach została podana do publicznej wiadomości poprzez publikację dedykowanego artykułu na internetowej stronie miasta. Artykuł został powielony przez lokalne portale komercyjne: lca.pl, e-legnickie.pl, tulegnica.pl, dzięki czemu znacząco zwiększył się zasięg jego oddziaływania. Dla rozstrzygnięcia obu naborów, zgodnie z podjętymi Zarządzeniami Prezydenta, zostały powołane Zespoły Oceniające składające się z przedstawicieli Wydziałów Urzędu Miasta: Rozwoju, Zdrowia i Spraw Społecznych, Centrum Dialogu Obywatelskiego, Oświaty, Kultury i Sportu, Promocji i Komunikacji Społecznej. Ostateczne decyzje w oparciu o rekomendacje Zespołów Oceniających podejmowała Rada Rozwoju – Kierownictwo Urzędu. Otwarte nabory przedsięwzięć „miękkich” oraz Partnerów spoza sektora finansów publicznych przeprowadzono w pierwszej połowie września. Tuż po ogłoszeniu naborów, w dniu 9 września 2020 r., z zachowaniem reżimu sanitarnego, zorganizowano spotkanie informacyjne dla potencjalnych wnioskodawców, na którym przedstawiono zasady naborów oraz omówiono wnioski z diagnozy. Zespół Miejski wsparli w tym zadaniu obecni na spotkaniu Doradcy Miasta z ZMP. Miejscem spotkania było Szkolne Schronisko Młodzieżowe. Prezentacja ze spotkania została opublikowana na podstronie projektu, a przekaz został dodatkowo wzmocniony relacją ze spotkania na stronie głównej miasta w dniu następnym. Regulaminy naborów określały zasady naboru oraz oczekiwania miasta względem zgłaszanych propozycji zadań i obszaru współpracy partnerskiej. W przypadku pomysłów przedsięwzięć, prawo zgłoszenia przysługiwało każdemu, a naczelną zasadą było to, aby zadanie w sposób kompleksowy odpowiadało na zidentyfikowane problemy miasta, było wykonalne i zachowywało logikę działania. Nabór partnerów kierowany był natomiast do organizacji

spoza sektora finansów publicznych i dotyczył trzech obszarów współdziałania: 1) wzmocnienia tożsamości lokalnej i więzi społecznych legniczan, 2) wzmocnienie innowacyjności społecznej i gospodarczej, 3) zwiększenia świadomości ekologicznej oraz adaptacji do zmian klimatu wśród legniczan. W odpowiedzi, swoje aplikacje złożyło łącznie 10 wnioskodawców, 5 w zakresie pomysłów przedsięwzięć i 5 w zakresie propozycji partnerstwa. Każda złożona propozycja została indywidualnie omówiona i oceniona pod kątem stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów. Za każde kryterium członkowie Zespołu Oceniającego po przedyskutowaniu i uzasadnieniu swojej oceny przyznali punkty. Ocenę wniosku stanowiła suma otrzymanych punktów. Rekomendacje zostały przedstawione Radzie Rozwoju, która po ich analizie podjęła ostateczne decyzje co do wyboru zgłoszonych propozycji przedsięwzięć i partnerstw.

W wyniku dokonanej oceny przyjęto do realizacji wszystkie 5 pomysłów przedsięwzięć, w tym dwa w zmodyfikowanym, za zgodą wnioskodawców, zakresie. Zawarto także 4 partnerstwa z NGO, przy czym jedno w zmodyfikowanym zakresie rzeczowym i finansowym. Z wyłonionymi partnerami zostały podpisane listy intencyjne. Do PRL ujęto trzy przedsięwzięcia partnerskie, a jedno trafiło do PRI. Przedsięwzięcia partnerskie ujęte w PRL to:

- Festiwal Legnickich Dzielnic – partner: Fundacja Teatr Avatar;
- Przedsiębiorczość dla pracowników młodocianych – partner: Cech Rzemiosł Różnych;
- Legnica – styl życia – partner: Fundacja Wspierania Kultury Ruchu OCELOT.

Zakwalifikowane pomysły przedsięwzięć to:

- Mediacje rówieśnicze;
- Legnicka retrozagadka;
- Rodzinny Festiwal Koszykówki oraz Lekkoatletyki Miasta Legnicy;
- Zajęcia edukacyjne pt. "Człowiek i przyroda";
- Zajęcia edukacyjne pt. "Turystyka regionalna - poznaj miasto, w którym mieszkasz".

Oprócz dedykowanych mechanizmów partycypacyjnych zastosowanych w trakcie opracowywania PRL skorzystano także z procesów współdecydowania mieszkańców realizowanych w innych dziedzinach, w szczególności w ramach Legnickiego Budżetu Obywatelskiego (LBO). Począwszy od 2013 r., legniczanie mogą składać propozycje zadań inwestycyjnych do zrealizowania w mieście, jako wyraz potrzeb i koniecznej interwencji na danym terenie. Są to zadania opracowane przez mieszkańców i powstałe z ich inicjatywy.

To także mieszkańcy w procesie głosowania dokonują ostatecznego wyboru najlepszych propozycji. Zdarza się jednak, że nie wszystkie wybrane w głosowaniu projekty uda się zrealizować z przyczyn niezależnych od miasta (przeważnie z uwagi na przewyższające limit koszty realizacji, konieczność rozszerzenia zakresu prac, itp.). Mając na względzie wyrażoną przez mieszkańców wolę wykonania tych zadań zmaterializowaną najpierw w samym zgłoszeniu zadania, a następnie w głosowaniu nad jego wyborem, przygotowując PRL zdecydowano o ponownej weryfikacji przedsięwzięć, których nie udało się zrealizować w poprzednich edycjach LBO pod kątem obecnie przeprowadzonych prac diagnostycznych. Dwa z tych społecznie pożądaných zadań doskonale wpisują się w cele PRL, stąd też zdecydowano o ich włączeniu do projektu, dzięki czemu w przypadku zakwalifikowania się Legnicy do III etapu Programu Rozwój Lokalny, zyskają szansę na ostateczną realizację, jako wyraz obywatelskiej inicjatywy. Dotyczy to przedsięwzięcia „Magiczny Ogród” oraz budowy toru rolkowego w ramach „Zagospodarowania Parku Bielańskiego w Legnicy”.

Oprócz wyżej wymienionych mechanizmów partycypacyjnych, mieszkańcy mogli w każdej sprawie zadawać pytania oraz składać propozycje inicjatyw jakie chcieliby żeby zostały zrealizowane za pośrednictwem już istniejącej strony do komunikacji władz miasta z mieszkańcami www.napisz.legnica.eu .

Swoistą formą uspołecznienia projektu były także konsultacje instytucjonalne. W ich wyniku zawarto partnerstwa z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. Witelona w Legnicy oraz Politechniką Wrocławską (Filia w Legnicy). Wspólnie przygotowano atrakcyjny pakiet przedsięwzięć do realizacji w ramach PRL. Ponadto, w toku prac, konsultacji i spotkań roboczych wypracowano przedsięwzięcia zgłoszone przez każdą z legnickich samorządowych instytucji kultury – Legnickie Centrum Kultury, Legnicką Bibliotekę Publiczną, Muzeum Miedzi oraz Galerię Sztuki. Swoje projekty będą realizowały także placówki oświatowe – Zespół Szkół Ekonomicznych, Zespół Szkół Budowlanych oraz II Liceum Ogólnokształcące. Wśród przedsięwzięć PRL znalazło się również miejsce dla zadań zgłoszonych przez Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej i Doskonalenia Nauczycieli.

PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W RAMACH OPRACOWANIA PROGRAMU ROZWOJU INSTYTUCJONALNEGO (PRI)

Procesy partycypacyjne rozpoczęto w lutym 2020 r. od przeprowadzenia przygotowanej przez Związek Miast Polskich ankiety skierowanej do młodzieży ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. Co prawda, badanie dotyczyło głównie planów zawodowych i edukacyjnych młodzieży oraz ich opinii na temat atrakcyjności danego miasta jako miejsca do życia, jednakże pytania związane z poziomem zaufania do władz publicznych, czy lokalnych społeczników zdecydowanie należało wykorzystać także przy opracowywaniu PRI. Ogólna populacja badanych (tj. uczniowie ostatnich roczników szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020) wynosiła 1089 osób. Ankiety wypełniło 602 osoby, tj. 55% ogólnej populacji badanych.

To właśnie m.in. w oparciu o ww. spostrzeżenia zaplanowano w PRI kompletne przedsięwzięcie w zakresie organizacji „Legnickiego Departamentu Młodzieży” w Urzędzie Miasta Legnica.

Równolegle do badania młodzieży w lutym 2020 r., w oparciu o narzędzie przygotowane przez Związek Miast Polskich, przeprowadzono badanie ankietowe przedsiębiorców. Jego celem była ocena stanu i warunków rozwoju przedsiębiorczości w mieście, a wiele pytań w nim zawartych wprost odnosiło się do jakości funkcjonowania administracji lokalnej oraz oczekiwań względem wzajemnej współpracy. Przedsiębiorcy wypowiedzieli się na temat warunków prowadzenia działalności gospodarczej w mieście, poziomu trudności załatwiania spraw w urzędzie, pożądanego wsparcia informacyjnego, a także czynników istotnych dla rozwoju firmy i osiągnięcia sukcesu, w tym w zakresie funkcjonowania organów administracji publicznej i samorządowej. Z uwagi na słabszy oddźwięk przedsiębiorców na prowadzone badanie, wydłużano termin wypełniania ankiety oraz docierano do przedsiębiorców za pośrednictwem listy mailingowej ponad 260 podmiotów, pozyskanej z zasobów internetowych. Liczba respondentów to 42 przedsiębiorców i choć nie jest zadowalająca, to uzyskane wyniki są zbliżone do wyników uśrednionych z grona 46 miast biorących udział w naborze i prezentowanych podczas II forum Rozwoju Lokalnego. Dodać należy, że niższe zainteresowanie ankietą nie jest jedynie bolączką Legnicy, gdyż wartość uśredniona liczby respondentów dla 46 miast zaprezentowanych na forum, to zaledwie 71 przedsiębiorców. Wyniki i wnioski z badań zaowocowały ujęciem w PRI szeregu szkoleń dla pracowników Urzędu i pozostałych jednostek organizacyjnych gminy. Ponadto skłoniły one miasto do zaplanowania

pilotażowej procedury partnerstwa prywatno-publicznego dla umożliwienia realizacji ważnej dla mieszkańców inwestycji. Współdziałanie samorządu i sektora prywatnego w formule PPP dotychczas nie było wdrażane w Legnicy, więc możliwość przepracowania procedury w ramach PRI pozwoli na zdobycie niezbędnego doświadczenia i wiedzy, co w przyszłości zaowocuje większą realizacją zadań w tej formie z korzyścią dla finansów miasta i mieszkańców.

Kluczowym narzędziem diagnozy PRI był przygotowany przez ZMP „Arkusze diagnostyczny stanu rozwoju instytucjonalnego w sześciu obszarach zarządzania” skierowany do klienta wewnętrznego, tj. pracowników Urzędu i pozostałych jednostek organizacyjnych gminy. W badanie zaangażowały się dodatkowo niektóre Spółki komunalne, choć pytania w nim zawarte w mniejszym stopniu dotyczyły ich działalności. Pomimo, iż z założenia było to narzędzie do diagnozy, to wyniki, jakie otrzymano po analizie arkuszy diagnostycznych, potraktowane zostały także, jako opinia pracowników nt. ich poziomu wiedzy na temat działania urzędu jako całości, przy wykonywaniu konkretnych obowiązków na swoim stanowisku. Udzielone odpowiedzi stały się sygnałem dla pracodawcy i impulsem do reakcji na stwierdzone potrzeby pracowników, podniesienia poziomu ich wiedzy i kompetencji, a tym samym pracy całego Urzędu.

Legnica jest miastem, które posiada szeroko rozwinięte usługi w ramach wdrożonych rozwiązań informacyjno-komunikacyjnych oraz Smart City. Obserwujemy dość silne nasycenie usługami elektronicznymi i zaawansowanie technologiczne miasta w świadczeniu usług miejskich. Ambicją władz jest, aby kontakt z urzędem był łatwy, sprawny, nie zabierał zbyt dużo czasu, a procedury jasne i czytelne. Dlatego dołożono wszelkich starań by takie dążenia urzeczywistnić. W tym celu zakupiono i wdrożono wiele narzędzi dostępnych dla szerokiego spektrum klientów. O każdym nowym narzędziu wdrożonym przez miasto, które ma ułatwić załatwianie spraw urzędowych i kontakt z miastem, mieszkańcy byli informowani, jakie to narzędzia i czemu mają służyć. Nie odnotowywano jednak oczekiwanego zainteresowania ze strony klientów zewnętrznych, zmniejszenia kolejek, czy ograniczenia osobistego kontaktu klienta z urzędem. Postanowiono przyjrzeć się temu zagadnieniu od wewnątrz. Doskonałym do tego celu okazało się narzędzie ZMP „Do badań i konsultacji – SMART CITY”. Dało ono możliwość do zebrania informacji nt. wiedzy pracowników o wdrożonych rozwiązaniach, możliwościach ich wykorzystywania, szans jakie daje stosowanie nowoczesnych technologii

SMART CITY. Na bazie wypełnionej ankiety, wspólnie z Doradcami Miasta oraz Doradcą Sektorowym, stwierdzono, że z uwagi na dość silne nasycenie usługami elektronicznymi i zaawansowanie technologiczne miasta, obszar Smart City w Legnicy nie jest kwestią PRL, ale właśnie PRI. Nie zidentyfikowano zatem deficytów w wyposażeniu, lecz problemy z ich zastosowaniem, co oznacza, że w większym stopniu należy położyć nacisk na umiejętne korzystanie z dostępnych zasobów oraz wypełnianie ich treścią, aniżeli tworzenie, czy wdrażanie nowych rozwiązań. Stąd też szereg zaplanowanych szkoleń pracowników Urzędu i pozostałych jednostek, chociażby w metodyce zarządzania projektami strategicznymi, sporządzania analiz finansowych, ale także wielu innych. W wyniku szkoleń planuje się osiągnąć u pracowników zwiększenie kompetencji, bliższe poznanie wprowadzonych narzędzi, spowodowanie, że pracownicy chętniej i pewniej będą się nimi posługiwać, uznają je za przyjazne i pomocne. Wszystkie zaplanowane działania pozwolą wykorzystać potencjał Urzędu. Ostatecznie potwierdzono te spostrzeżenia w otwartym, internetowym Badaniu opinii *na temat potrzeb i oczekiwań mieszkańców Legnicy względem funkcjonowania Urzędu Miasta Legnicy*. Mieszkańcy opowiedzieli się w nim za koniecznością dalszego rozwijania usług elektronicznych, jak również ich czytelności i zrozumiałości przekazu (język) oraz łatwości dostępu. Co istotne, przy tej okazji okazało się również, że odsetek osób, które korzystały z elektronicznej formy załatwiania spraw, jak również odsetek osób, które w ogóle wiedzą jakie sprawy można w ten sposób załatwić, jest niezadowalający. Aż 64% respondentów nie załatwiało spraw przez Internet, a 37% nie zna zakresu spraw załatwianych drogą elektroniczną. Badanie zostanie szerzej omówione w dalszej części.

W marcu 2020 r., z uwagi na pandemię koronawirusa i wprowadzone obostrzenia zaniechano bezpośrednich spotkań partycypacyjnych na rzecz pracy wewnętrznej Zespołu Miejskiego. Koordynator Projektu przeprowadził szereg rozmów telefonicznych, wideokonferencji oraz korespondencji mailowej z członkami Zespołu celem dokończenia prac diagnostycznych. W momencie poluzniania restrykcji, z zachowaniem reżimu sanitarnego, powoli powracano do spotkań bezpośrednich. Między innymi nawiązano relacje z Politechniką Wrocławską (Filia w Legnicy), z którą wspólnie wypracowano propozycje partnerstwa i przedmiot jego działania. Jednym z elementów współpracy jest przedsięwzięcie PRI „Audyt OZE w infrastrukturze miejskiej”.

Przeprowadzono także dwa duże badania ankietowe. Pierwsze dotyczyło zagadnień PRL w zakresie *głównych potrzeb oraz kierunków rozwoju miasta Legnicy*, a drugie zagadnień PRI i wyrażenia opinii *na temat potrzeb i oczekiwań mieszkańców Legnicy względem funkcjonowania Urzędu Miasta Legnicy* (obie ankiety dostępne były w terminie od 02.09.2020 r. do 11.09.2020 r.). Wnioskodawca celowo skierował do interesariuszy zewnętrznych dwie ankiety zróżnicowane tematycznie. Ankieta odnosząca się do zagadnień PRI badała opinię mieszkańców Legnicy nt. funkcjonowania urzędu, co stanowiło dla wnioskodawcy materiał do podjęcia odpowiednich działań. Zawierała ona zarówno pytania otwarte, jak i zamknięte. W badaniu ankietowym wzięło udział 186 osób, w tym 121 kobiet. Przeważały osoby z wykształceniem wyższym – 154 osoby. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale 35-44 lata – 63 osoby. 172 respondentów wskazało, że interesują się sprawami związanymi z urzędem. Badaniu poddano wszystkie istotne aspekty funkcjonowania Urzędu, zarówno te organizacyjne, związane z rozmieszczeniem wydziałów, czytelnością podziału zadań, dostępem do informacji, czy architekturą i wyposażeniem obiektu, jak i te jakościowe, związane z kompetencjami urzędników, szybkością załatwiania spraw, uprzejmością i pomocniczością pracowników. Ocenie poddano jakość usług elektronicznych oraz Biura Obsługi Klienta. Mieszkańcy pozytywnie opowiedzieli się na tematy organizacyjne. Dobrze ocenili funkcjonowanie BOK (63% twierdzących odpowiedzi, 10% negatywnych) oraz rozmieszczenie wydziałów (57% pozytywnych wskazań, przy 25% negatywnych). Struktura organizacyjna nie jest czytelna dla 23% respondentów, a dostęp do informacji sprawia trudności dla 30%. Architektura urzędu i jego wyposażenie, także w kontekście standardów dostępności, nie budzą zastrzeżeń dla większości respondentów (68% odpowiedzi twierdzących). Zagadnienia jakościowe również wypadły korzystnie w oczach mieszkańców. 70% respondentów uważa, że legniccy urzędnicy są przyjaźnie nastawieni do klientów, a 69% osób uważa, że cechują ich także kompetencje i fachowość. Nieco gorzej oceniana jest otwartość urzędników (49% wskazań pozytywnych i 25% negatywnych). Podobnie szybkość załatwiania spraw (49% osób nie ma zastrzeżeń, przy 30% głosów przeciwnych). Zasoby i narzędzia dostępne na stronie internetowej nie budzą wątpliwości 53% respondentów, a ich zrozumiałość i czytelność oceniana jest w pierwszej kolejności dobrze, następnie zadowolająco oraz bardzo dobrze. Odpowiedzi „słabo”, „źle”, „inne”, uzyskały marginalne wskazania. Warto zwrócić uwagę, na fakt, że choć mieszkańcy zdecydowanie opowiedzieli się za Internetowym załatwianiem spraw (61% respondentów), to z drugiej

strony liczba osób, które korzystały z tej formy załatwiania spraw, jak również liczba osób, które w ogóle wiedzą jakie sprawy można w ten sposób załatwić, jest niezadowolająca. Aż 64% respondentów nie załatwiało spraw przez Internet, a 36% nie zna w ogóle zakresu spraw załatwianych drogą elektroniczną. I przeciwnie, aż 81% respondentów korzystało z BOK, a 76% doskonale orientuje się jakie sprawy można w nim załatwić. Spośród pozostałych aspektów, istotną kwestią poruszoną w badaniu okazało się zagadnienie partycypacji społecznej samej w sobie. Aż 67% respondentów twierdzi, że nie brało udziału w procesach partycypacyjnych i konsultacjach organizowanych przez Urząd. Jednocześnie 76% odpowiadających wyraża potrzebę poprzedzania tychże procesów i konsultacji kampanią edukacyjną na temat ich przedmiotu i uwarunkowań organizacyjno-prawnych.

Badanie PRI pozwoliło nie tylko poznać opinie mieszkańców na temat pracy administracji lokalnej i jakości świadczonych usług, ale również dostarczyło wiedzy o ich preferencjach, co do formy kontaktu z Urzędem, znajomości procedur i spraw, które w Urzędzie można załatwić, czy umiejętności posługiwania się miejskimi narzędziami elektronicznymi. Opinie te wzięto pod uwagę wybierając do projektu zadanie podstawowe w formie zaplanowanych szkoleń pracowników Urzędu oraz pozostałych jednostek organizacyjnych gminy. Szkolenia te wpłyną na istotne dla mieszkańców kompetencje urzędników, zarówno te specjalistyczne, jak i „miękkie”, związane z obsługą klienta, rozwiązywaniem konfliktów, postępowaniem z „trudnym” klientem, czy stosowaniem języka polskiego i zrozumiałością przekazu. Zaplanowano takie działania, które na konkretnych przykładach będą służyły nabyciu kompetencji prowadzenia dialogu społecznego zarówno przez urzędników jak i mieszkańców, podniesieniu umiejętności zastosowania palety narzędzi partycypacyjnych oraz wypracowaniu rozwiązań i mechanizmów wzajemnego informowania, wyjaśniania i współdziałania, które będzie można stosować w kolejnych sprawach kluczowych dla miasta i jego użytkowników oraz przy zawieraniu często trudnych kontraktów społecznych. Zadaniem, które wzmocni umiejętności współpracy i pozwoli określić zasady wspólnej realizacji zadań, w tym stworzyć ciało konsultacyjno-doradcze w niełatwym obszarze środowiskowym, będzie dla przykładu przedsięwzięcie pn.: „Dobry Klimat dla Legnicy” realizowane w partnerstwie z Fundacją Ekologiczną Zielona Akcja. Zostało ono zgłoszone przez Fundację w otwartym naborze partnerów do niniejszego projektu.

Kolejnym elementem partycypacji w procesie tworzenia PRI, mającym na celu zapewnienie pełnego, realnego udziału społeczności lokalnej w przygotowanie projektu były dwa otwarte nabory: 1) na Partnerów spoza sektora finansów publicznych do współpracy w procesie przygotowania i wdrażania projektu oraz 2) na propozycje projektów „miękkich”, które zostaną zrealizowane w ramach projektu *Smart Legnica- wielopokoleniowe miejsce do życia i rozwoju*. Tuż po ogłoszeniu naborów, w dniu 9 września 2020 r., z zachowaniem reżimu sanitarnego, zorganizowano spotkanie informacyjne dla potencjalnych wnioskodawców. Miejscem spotkania było Szkolne Schronisko Młodzieżowe. W spotkaniu wzięło udział 19 zainteresowanych potencjalnych Wnioskodawców. Na spotkaniu wskazano i szczegółowo omówiono zawartość strony internetowej poświęconej Projektowi, gdzie zostały zamieszczone informacje przydatne przy opracowaniu dokumentów konkursowych. Zespół Miejski wsparli w tym zadaniu obecni na spotkaniu Doradcy ZMP. Dla każdego z naborów osobno został opracowany regulamin, formularz wniosku oraz kryteria oceny zatwierdzone Zarządzeniami Prezydenta Miasta Legnicy. Dokumenty te zamieszczono na stronie projektu (www.rozwojlokalny.legnica.eu) oraz www.konsultacje.legnica.eu. Informacja o naborach została podana do publicznej wiadomości poprzez publikację dedykowanego artykułu na internetowej stronie miasta. Artykuł został powielony przez lokalne portale komercyjne: lca.pl, e-legnickie.pl, tulegnica.pl, dzięki czemu znacząco zwiększył się zasięg jego oddziaływania. Dla rozstrzygnięcia obu naborów, zgodnie z podjętymi Zarządzeniami Prezydenta, zostały powołane Zespoły Oceniające składające się z przedstawicieli Wydziałów Urzędu Miasta: Rozwoju, Zdrowia i Spraw Społecznych, Centrum Dialogu Obywatelskiego, Oświaty, Kultury i Sportu, Promocji i Komunikacji Społecznej. Ostateczne decyzje w oparciu o rekomendacje Zespołów Oceniających podejmowała Rada Rozwoju – Kierownictwo Urzędu. Otwarte nabory przedsięwzięć „miękkich” oraz Partnerów spoza sektora finansów publicznych przeprowadzono w pierwszej połowie września. Regulaminy naborów określały zasady naboru oraz oczekiwania miasta względem zgłaszanych propozycji zadań i obszaru współpracy partnerskiej. W przypadku pomysłów przedsięwzięć, prawo zgłoszenia przysługiwało każdemu, a naczelną zasadą było to, aby zadanie w sposób kompleksowy odpowiadało na zidentyfikowane problemy miasta, było wykonalne i zachowywało logikę działania. Nabór partnerów kierowany był natomiast do organizacji spoza sektora finansów publicznych i dotyczył trzech obszarów współdziałania: 1) wzmocnienia tożsamości lokalnej i więzi społecznych legniczan, 2) wzmocnienie

innowacyjności społecznej i gospodarczej, 3) zwiększenia świadomości ekologicznej oraz adaptacji do zmian klimatu wśród legniczan. W odpowiedzi, swoje aplikacje złożyło łącznie 10 wnioskodawców, 5 w zakresie pomysłów przedsięwzięć i 5 w zakresie propozycji partnerstwa. Każda złożona propozycja została indywidualnie omówiona i oceniona pod kątem stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów. Za każde kryterium członkowie Zespołu Oceniającego po przedyskutowaniu i uzasadnieniu swojej oceny przyznali punkty. Ocenę wniosku stanowiła suma otrzymanych punktów. Rekomendacje zostały przedstawione Radzie Rozwoju, która po ich analizie podjęła ostateczne decyzje co do wyboru zgłoszonych propozycji przedsięwzięć i partnerstw. Większość zgłoszeń miało charakter właściwy dla PRL. Potencjał PRI wykazała natomiast propozycja Fundacji Ekologicznej Zielona Akcja, która została przyjęta i uwzględniona w niniejszym dokumencie. Pozostałe propozycje, które zostały ocenione pozytywnie włączono do PRL. Przedsięwzięcie „Dobry klimat dla Legnicy” wzmocni standardy współdziałania administracji lokalnej oraz mieszkańców na rzecz środowiska i klimatu oraz pozwoli wykształcić liderów instytucjonalnych i społecznych do pracy w tym zakresie.

Swoistą formą uspołecznienia projektu były także konsultacje instytucjonalne. W ich wyniku zawarto partnerstwo z Politechniką Wrocławską (Filia w Legnicy). Wspólnie przygotowano przedsięwzięcie pn.: Audyt OZE w infrastrukturze miejskiej.

Oprócz wszystkich wyżej wymienionych procesów partycypacyjnych mieszkańcy mogli w każdej sprawie zadawać pytania oraz składać propozycje inicjatyw, jakie chcieliby żeby zostały zrealizowane. Mogli to uczynić za pośrednictwem już istniejącej strony do komunikacji www.napisz.legnica.eu , bądź też kontaktując się telefonicznie i mailowo z Koordynatorem Zespołu Miejskiego.

WNIOSKI (PODSUMOWANIE) Z PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W RAMACH OPRACOWYWANIA PRL i PRI

Przeprowadzone procesy partycypacyjne w znaczącym stopniu przyczyniły się do diagnozy problemów miasta, określenia jego celów rozwojowych oraz wypracowania przedsięwzięć, w tym takich, które będą realizowane w formule partnerskiej. Wykorzystane mechanizmy i procedury konsultacji, informowania i współdecydowania mają charakter powtarzalny i łatwy do zaadaptowania na dalszym etapie realizacji i wdrażania projektu, o ile zostanie on wyłoniony do dofinansowania. Przewidywane, i co najważniejsze skuteczne rozwiązania partycypacyjne, wykorzystujące techniki bezpośrednie, i pośrednie, w tym informatyczne (zdalne), pozwalają obecnie na ich wykorzystanie przy realizacji PRL i PRI, monitorowaniu, ewaluacji i aktualizacji. Pomimo pandemii koronawirusa udało się zbudować rozpoznawalność projektu i świadomość legniczan co do jego celów i założeń. Zachodzi więc wysokie prawdopodobieństwo, że efekty realizacji projektu przyniosą wymierne korzyści, a z zaplanowanych przedsięwzięć mieszkańcy będą czerpali tylko pożytki. Wypracowane techniki informacyjne w powiązaniu z dobrze ukorzenionymi kanałami informacyjnymi obniżą ryzyko niedostrzeżenia produktów i rezultatów projektu wśród społeczności lokalnej. Mnogość zaangażowanych partnerów międzysektorowych, jak również wieloaspektowa oferta odpowiedzi na zdiagnozowane problemy miasta, angażować będzie szerokie spektrum odbiorców i beneficjentów ostatecznych projektu. Wysoki poziom uspołecznienia projektu zminimalizuje ryzyko jednostronnego działania miasta, zapewniając mieszkańcom i interesariuszom możliwość zgłaszania korekt i uwag co do realizacji zaplanowanych działań, a w konsekwencji ich aktualizacji i optymalizacji względem dynamicznych przemian społeczno-gospodarczych.